

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ  
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Кафедра економіки та менеджменту

**Гуль І.Г**

ЛЕКЦІЯ № 8

**ГЕОЕКОНОМІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЇЇ  
РЕГІОНІВ**

з навчальної дисципліни  
«РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»  
для студентів спеціальності 073 „Менеджмент”

«ЗАТВЕРДЖЕНО»  
на засіданні кафедри економіки  
та менеджменту  
«\_\_» \_\_\_\_\_ 202\_\_ р. протокол №\_\_  
Зав. каф. \_\_\_\_\_ Н.Ф. Павленчик

## **Тема 8. ГЕОЕКОНОМІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ**

### **План**

- 8.1. Суть і значення міжнародних економічних зв'язків**
- 8.2. Основні форми економічного співробітництва країн світу**
- 8.3. Механізм зовнішньоекономічної діяльності України**
- 8.4. Євроінтеграційний курс України**
- 8.5. Експортний потенціал України та її регіонів**

### **8.1. Суть і значення міжнародних економічних зв'язків**

Міжнародні економічні зв'язки країн відіграють важливу роль в розвитку сучасного світового господарства. **Міжнародні економічні зв'язки** - це система господарських зв'язків між національними економіками держав на основі територіального поділу праці. Саме зовнішні економічні відносини сприяють зростанню національного доходу, прискореному розвитку науково-технічного прогресу, підвищенню рівня життя населення. Крім того, зовнішні економічні зв'язки впливають на загальну атмосферу довіри між країнами, на зміцнення їх партнерських відносин та взаєморозуміння.

Поряд з поняттям *«міжнародні економічні зв'язки»* часто зустрічається поняття *«зовнішньоекономічні зв'язки»* та *«зовнішньоекономічна діяльність»*.

**Зовнішньоекономічні зв'язки** – це взаємообмін з іншими країнами світу продуктами матеріального виробництва, енергією, інформацією, послугами на основі міжнародного поділу праці; співробітництво політичних органів, спрямоване на ефективне розв'язання глобальних проблем людства; здійснення культурних, освітніх та інших громадських та особистих контактів.

**Зовнішньоекономічна діяльність** – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, основана на взаємовідносинах як на території України, так і за її межами (Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»).

Сучасний рівень розвитку міжнародних економічних зв'язків України зумовлений такими **основними причинами**.

*По-перше*, після Революції Гідності (2013-2014 рр.) та воєнного конфлікту на Сході України відбувся розрив господарських зв'язків України з країнами СНД, і насамперед з Росією. Через це Україна втратила частину своїх традиційних ринків збуту, зупинилося чимало підприємств через відсутність комплектувальних виробів тощо.

*По-друге*, зберігається недосконала структура експорту України, в який паливно-сировинна група товарів і товари народного споживання становлять понад 90 %.

*По-третє*, в структурі експорту низькою є частка машин, обладнання, об'єктів інтелектуальної власності. Тому слід визначити пріоритетні напрями розвитку експортної спеціалізації, переорієнтуватися на виробництво наукомісткої продукції і ресурсозберігаючих технологій у сфері верстатобудування, літакобудування, в ракетно-космічній техніці та створенні надтвердих матеріалів.

*По-четверте*, слід заохочувати іноземних інвесторів. Найважливішою умовою цього є стабільність чинного законодавства у зовнішньоекономічній діяльності.

*По-п'яте*, важливо налагодити надійний державний контроль. Так, у розвинутих країнах світу держава бере на себе облік і всебічний контроль за експортом та імпортом товарів.

**Суб'єктами міжнародних економічних відносин (МЕВ) виступають суб'єкти господарської діяльності, що належать до різних форм власності, самостійно здійснюючи зовнішньоекономічні операції з закордонними партнерами. Виділити три рівня суб'єктів – мікрорівень, макрорівень і міждержавний рівень.**

**Суб'єктами МЕВ мікроекономічного рівня є:**

**- фізичні особи** – громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають цивільну правоздатність і дієздатність згідно з законами України і постійно проживають на території України;

**- юридичні особи**, що зареєстровані та мають постійне місцезнаходження на території України (підприємства, організації та об'єднання всіх видів, асоціації,

спілки, концерни, консорціуми, торговельні дома, посередницькі та консультаційні фірми, кооперативи, кредитно-фінансові установи, міжнародні об'єднання та інші), в т.ч. юридичні особи, майно та/або капітал яких є повністю у власності іноземних суб'єктів господарської діяльності;

- *об'єднання фізичних, юридичних, фізичних і юридичних осіб*;

- *структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності*, які не є юридичними особами згідно з законами України (філії, відділення, тощо), але мають постійне місцезнаходження на території України;

- *спільні підприємства*;

- *інші суб'єкти господарської діяльності*, передбачені законами України.

#### **Суб'єктами МЄВ макроекономічного рівня є**

- *держава*, в особі її повноважних органів у межах їх компетенції (Верховна Рада, Кабінет Міністрів, Національний банк України, загальнодержавні та галузеві міністерства, відомства, територіально-регіональні і місцеві органи влади);

- *недержавні органи управління* (торгово-промислові палати, товарні, валютні, фондові біржі, асоціації, спілки тощо).

#### **Суб'єктами МЄВ міждержавного рівня є**

- *загальноекономічні міждержавні організації* орієнтовані на налагодження координації та співробітництва країн для вирішення широкого кола не тільки економічних, а й політичних, соціально-культурних, екологічних та інших проблем;

- *міжнародні неурядові економічні організації* – це будь-які міжнародні організації, створені не на основі міждержавної угоди;

- *міжнародні організації з регулювання світової торгівлі* – здійснюють координацію і багатостороннє регулювання міждержавних торгово-економічних відносин;

- *міжнародні валютно-кредитні організації* сприяють здійсненню валютно-кредитних відносин та розрахункових.

**Об'єктами міжнародних економічних відносин виступають об'єкти, що не виключені з торгового обороту рішеннями міжнародних організацій або національного торговельного обороту.**

**Об'єктами МЕВ є:**

- **товари (речі, майно)** – предмети матеріального світу або в їх природному стані, добутому з природного середовища (вугілля, нафта, газ та інші природні копалини), або в переробленому вигляді, тобто ті, що потрапили під вплив людини;

- **гроші** – особливий товар, що є загальною еквівалентною формою вартості інших товарів та послуг;

- **цінні папери** – документ установленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчує грошове або інше майнове право;

- **результати інтелектуальної діяльності** (нематеріальні блага) - витвори мистецтва, літератури, науки; виконання фонограм, передача або організація мовлення; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; селекційні досягнення; топології інтегральних мікросхем; нерозкрита інформація, у тому числі (таємниці) виробництва (ноу-хау);

- **роботи** – діяльність, що виконується на основі договорів підряду, надання послуг, комісії, доручення, зберігання, агентських угод тощо;

- **послуги** – це вид діяльності, результатом якої є особливий продукт, призначений для продажу, який не має матеріально-речової форми або матеріалізується в зміненому стані чи якості об'єкта і задовольняє потреби особистості, колективу, суспільства в цілому.

В сучасних умовах економічного розвитку України зовнішньоекономічні відносини — одна з найважливіших сфер її діяльності. Створення і розвиток цих відносин з усіма країнами світу, і особливо з найбільш розвинутими, сприятиме інтернаціоналізації виробництва, підвищенню рівня його технології та якості продукції. Тільки цим шляхом Україна зможе інтегруватися в Європейський і світовий ринок.

## 8.2. Основні форми економічного співробітництва країн світу

Для України на сучасному етапі розвитку її економіки особливо важливим є повне і ефективно використання зовнішніх економічних зв'язків для вирішення нагальних науково-технічних і господарських проблем. Розвиток ефективних зовнішньоекономічних зв'язків дасть змогу Україні швидше подолати глибоку економічну кризу, сприятиме стабільному і швидкому розвитку продуктивних сил і зростанню на цій основі життєвого рівня населення. Відомо, що країна, яка не розвиває зовнішню торгівлю, не має господарських зв'язків з іншими країнами світу, змушена збільшити витрати виробництва приблизно в півтора - два рази.

*До основних форм зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюють в Україні, належать:*

- експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили;
- надання послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності;
- наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація;
- навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі;
- міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами;
- кредитні та розрахункові операції;
- створення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності банківських, кредитних та страхових установ за межами України;
- спільна підприємницька діяльність, що включає створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій та спільне володіння майном як на території України, так і за її межами;
- підприємницька діяльність на території України, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, ноу-хау, торговельних марок та інших нематеріальних об'єктів власності з боку іноземних суб'єктів господарської діяльності;
- організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі;

- організація та здійснення оптової та роздрібною торгівлі на території України за іноземну валюту;
- бартерні операції;
- орендні, в тому числі лізингові, операції;
- операції по придбанню, продажу та обміну валюти на валютних аукціонах, валютних біржах та на міжбанківському валютному ринку;
- роботи на контрактній основі фізичних осіб України за межами країни, роботи іноземних фізичних осіб на контрактній оплатній основі на території України;
- інші види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у виключній формі законами України.

Зовнішня торгівля виступає основною формою зовнішньоекономічних відносин між країнами.

**Зовнішня торгівля** - це сукупність експортно-імпортних операцій окремої країни. Основними видами зовнішньої торгівлі є:

- **імпорт** (від лат. *importo* - ввожу) - ввезення товарів або капіталів у країну з-за кордону;
- **експорт** (від лат. *exporto* - вивожу) - вивезення товарів або капіталів за кордон;
- **реекспорт** – вивіз за кордон раніше завезеного товару, який не піддавався в країні експорту будь-якій переробці;
- **реімпорт** – ввезення в країну раніше вивезеного товару, який не піддавався в країні імпорту будь-якій переробці (був забракований покупцями, не проданий з аукціону тощо).

Для будь-якої країни дуже важливим є співвідношення суми експорту та імпорту, що виражається через **зовнішньоторговельне сальдо**. Воно повинно бути позитивним, що дає змогу країні мати вільні кошти для розширення виробництва чи інвестування їх в своїй або чужій країні.

Наступною за важливістю формою зовнішньоекономічних відносин країни є інвестування. **Іноземні інвестиції** - довгострокові вкладення капіталу

закордонними власниками у промисловість, сільське господарство, транспорт та інші галузі економіки.

Згідно з Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність» іноземні інвестиції - це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого утворюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

**Науково-технічне співробітництво** як вид зовнішньоекономічної діяльності може набувати таких форм:

- експорт продукції, що репрезентує досягнення науково-технічного прогресу;

- кооперація країн у створенні нової техніки і технології з подальшим її впровадженням та використанням;

- спорудження за кордоном заводів «під ключ» або експорт комплексного обладнання при виробництві нової техніки;

- модернізація об'єктів за участю закордонних партнерів;

- оренда нового обладнання - лізинг;

- технічне навчання персоналу країн-імпортерів технологіям;

- обмін передовим технічним досвідом;

- спільні конференції, симпозіуми, публікації, координація та кооперація наукових досліджень;

- технічна допомога при опануванні нових виробництв;

- науково-технічне співробітництво у галузі навчання та підвищення кваліфікації наукових кадрів.

**Культурне співробітництво** передбачає організацію виставок картин або експозицій провідних музеїв світу, музичні та пісенні конкурси, фестивалі, обмін творчими колективами, спільне вивчення культурних та історичних цінностей (стародавні піраміди, розкопки доісторичних поселень), обмін кіно-, відео- та аудіопродукцією.



### **8.3. Механізм зовнішньоекономічної діяльності України**

Під механізмом зовнішньоекономічних зв'язків розуміють сукупність конкретних їх форм, а також систему правових, організаційно-управлінських та фінансово-економічних важелів, які забезпечують ефективну взаємодію національних народногосподарських комплексів із світовими з метою прискорення розвитку продуктивних сил країни та підвищення соціально-економічних показників життя її громадян.

Міжнародні економічні відносини формуються і здійснюються під впливом різних регуляторів, тобто важелів, які впливають на виникнення зв'язків і направляють їх розвиток в єдину ефективну політико-економічну систему, що захищає інтереси держави. Активне регулювання державою МЄВ є основною метою зовнішньоекономічної політики держави.

**Зовнішньоекономічна політика** – цілеспрямована діяльність держави щодо формування та використання зовнішньоекономічних зв'язків для зміцнення свого потенціалу (політичного, економічного, військового, соціального, екологічного тощо) та ефективної участі у світовій економіці.

Регулятори зовнішньоекономічних зв'язків можуть бути економічними та організаційно-розпорядчими.

**Економічні регулятори** впливають на економічні інтереси виникнення і здійснення даних зв'язків. До них відносяться:

- співвідношення попиту і пропозиції;
- співвідношення світових і внутрішніх (вітчизняних) цін, тарифів, курсів валют, процентних ставок;
- співвідношення світового та вітчизняного рівнів розвитку виробництва товарів (робіт, послуг) за їх обсягами, якістю та ефективністю;
- економічні стимули;
- прогнози, плани, програми та ін.

**Організаційно-розпорядчі регулятори** – це регулятори командно-адміністративного характеру. Вони припускають прямий цілеспрямований вплив

держави та її органів на формування і розвиток зовнішньоекономічних зв'язків через різні директивні акти. До них відносяться:

- квотування і ліцензування експорту та імпорту товарів (робіт, послуг);
- ліцензування окремих видів діяльності;
- механізм обов'язкового продажу частини валютної виручки від експорту товарів (робіт, послуг);
- митні режими;
- митне оформлення ввезення та вивезення товарів;
- валютний контроль;
- митний контроль;
- експортний контроль;
- імпортний контроль та ін.

Активне регулювання державою зовнішньоекономічних зв'язків є основною метою зовнішньоекономічної політики держави.

Складовими елементами зовнішньоекономічної політики держави є:

**- зовнішньоторговельна політика** – складова частина зовнішньоекономічної політики держави, що передбачає здійснення впливу на зовнішню торгівлю за допомогою економічних та адміністративних важелів (податки, субсидії, прямі обмеження імпорту та експорту, кредитування тощо). Зовнішньоторговельна політика включає в себе *експортну* та *імпортну* політику.

Історично виділяється кілька видів зовнішньоторговельної політики:

1) *політика автаркії* (економічної ізоляції) – зовнішньоекономічна політика, при якій країна відмовляється від будь-якої торгівлі з іншими країнами;

2) *політика вільної торгівлі* (фрітредерство) – зовнішньоекономічна політика, при якій митні органи тільки реєструють ввезення або вивезення товарів, тобто проголошена свобода торгівлі і невтручання держави в приватнопідприємницьку сферу життя суспільства.

3) *політика протекціонізму* (меркантилізму) – зовнішньоекономічна політика держави, спрямована на підтримку національної економіки, її захист від іноземної конкуренції шляхом введення системи обмежень імпорту, коли

вводяться високі митні збори, забороняється ввезення певних продуктів, використовуються інші заходи, що перешкоджають конкуренції іноземних виробів з місцевими.

**- зовнішньоінвестиційна політика** – частина зовнішньоекономічної політики держави, що являє собою комплекс заходів щодо залучення і використання іноземних інвестицій на територію держави (політика імпорту іноземних інвестицій) і регулювання вивезення вітчизняних інвестицій за кордон (політика експорту вітчизняних інвестицій).

**- валютна політика** – частина зовнішньоекономічної політики держави, що представляє собою сукупність економічних, юридичних та організаційних форм і методів у галузі валютних взаємовідносин між суб'єктами господарювання, домашніми господарствами та органами державного управління, здійснюваних державою і міжнародними валютно-фінансовими організаціями (вироблення основних напрямків формування та використання валютних коштів, розробка заходів, спрямованих на ефективне використання цих коштів).

**- митна політика** – частина зовнішньоекономічної політики держави, що представляє собою сукупність розроблених державою економічних і адміністративних заходів, митних правил, методів і засобів їх застосування у процесі регулювання руху товарів, капіталів, послуг, інтелектуальних і трудових ресурсів на зовнішній і внутрішній ринки в інтересах розвитку національної економіки, поповнення державного бюджету, зміцнення і розширення зовнішніх зв'язків.

Зовнішньоекономічна політика має відповідати національним інтересам держави, забезпечувати взаємовигідне співробітництво з іноземними партнерами, стимулювати конкуренцію між учасниками зовнішньоекономічної діяльності з метою підвищення якості продукції та послуг на українському ринку.

Для формування дієвого механізму зовнішньоекономічних зв'язків необхідне вирішення таких основних проблем: формування необхідної законодавчої бази; створення відповідного економічного середовища; розвиток інституційних структур, що регулюють зовнішні економічні зв'язки тощо.

## **8.4.Євроінтеграційний курс України**

Оскільки Україна є однією із сполучних ланок між Заходом і Сходом, то поліпшення умов її торгівлі з країнами Західної Європи є найважливішим пріоритетом у її ж зовнішньоторгівельній політиці. Значимим для України залишається й забезпечення розвитку багатосторонніх відносин з державами-членами СНД, зокрема в плані зміцнення торговельного співробітництва, розширення і поглиблення відносин з провідними західноєвропейськими країнами, США, Канадою. Розвиток зовнішньоторгівельної активності на Сході також сприятиме піднесенню ролі України у світовому просторі.

**Економічна інтеграція - це об'єктивний процес розвитку глибоких, стійких взаємозв'язків та поділу праці між національними господарствами, створення міжнародних господарських комплексів у межах держави.**

*Міжнародні економічні інтеграції* – це високий рівень розвитку міжнародних економічних відносин, за яких процес господарсько-політичного об'єднання країн відбувається на основі міжнародного поділу праці та здійснення узгодженої міждержавної торговельно-економічної політики.

Основними факторами, що забезпечують динамічний розвиток процесів міжнародної економічної інтеграції, є:

- економічний розвиток країн та регіонів в умовах нерівномірного розподілу природних умов та природних ресурсів;
- закономірності науково-технічного прогресу;
- тенденції демографічних факторів розвитку;
- потреба у розв'язанні глобальних проблем людства (енергетична, продовольча, економічна, екологічна, безпеки, використання Світового океану, тощо);
- розвиток транспортно-комунікаційних мереж.

Економічна інтеграція виявляється у державних формах об'єднання країн (Європейський Союз, ОПЕК, Світова організація торгівлі, Європейська асоціація вільної торгівлі).

До основних теоретично обґрунтованих і практично апробованих форм міжнародної економічної інтеграції відносяться:

1. **Зона вільної торгівлі** – найпростіша форма інтеграції. У такій зоні діє особливий пільговий торговельний режим для країн-учасниць за рахунок відміни торгових обмежень, перш за все, внутрішнього мита. Держави учасниці залишаються окремими митними територіями і не втрачають права самостійного визначення режиму економічних відносин з третіми країнами (права на відміну чи введення нових тарифів або інших обмежень, на підписання торгово-економічних договорів і угод). Саме тому між країнами-учасницями зони вільної торгівлі зберігаються митні кордони і пости, які контролюють проходження товарів, що перетинають їх державний кордон і ніби відсікають від пільгового перевезення ту їх частину, яка завозиться із третіх країн.

2. **Митний союз** – це угода двох або кількох держав, якою встановлюється режим вільної торгівлі та передбачається усунення внутрішніх тарифів і встановлення спільного зовнішнього тарифу. Митний союз, зберігаючи національні митні органи, передбачає єдність митної території, однаків торговий режим у відносинах з третіми країнами, включаючи загальні митні тарифи, єдині заходи нетарифного регулювання, уніфіковану систему прямих і непрямих податків та однотипність методів управління народним господарством.

3. **Спільний ринок** – складніша форма міждержавної інтеграційної взаємодії, що включає умови вільної торгівлі, митного союзу та забезпечує вільне переміщення товарів, послуг, робочої сили, капіталів і формує дійсно спільний повноцінний ринковий простір (звідси і назва – “спільний ринок”). Прикладом створення спільного ринку є Європейський Союз.

4. **Валютний союз** – найскладніша форма інтеграції, що передбачає проведення країнами єдиної валютно-фінансової політики: введення в обіг єдиної валюти, створення єдиного емісійного центру – банку. На стадії еволюції до повного економічного, політичного і валютного союзу знаходиться Європейська Спільнота.

**5. Політичний союз** – вищий ступінь регіональної інтеграції, яка передбачає перетворення єдиного ринкового простору в цілісне економічне і політичне утворення. Фактично – це виникнення нового багатонаціонального суб'єкта світогосподарських і міжнародних політичних відносин, який виступає від імені всіх учасників цього союзу.

Основними напрямками розвитку інтеграційних процесів є:

- поступове усунення митних та фінансових бар'єрів;
- забезпечення країнам, які увійшли до інтеграційного угруповання, «прозорості» кордонів;
- створення умов для вільного переміщення товарів, послуг, робочої сили, капіталів.

### **8.5. Експортний потенціал України та її регіонів**

Входження економіки України в систему світових господарських відносин, перебудова її господарства з використанням досвіду інших країн щодо впровадження ринкових засад зумовлюють необхідність визначення наукових підходів, на яких має розвиватися експортний потенціал країни. Розвиток експортного потенціалу України сприяє підвищенню якості продукції, розвитку експортноорієнтованих галузей і підприємств, підвищенню їх науково-технічного рівня, прискоренню розвитку наукомістких галузей та підприємств, на яких виробляється високотехнологічна готова продукція.

Провідне місце в експортному потенціалі України та її регіонів нині займає продукція чорної металургії, що зумовлює певну монокультурність, яка підвищує вразливість країни у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Експортний потенціал машинобудування, харчової і легкої промисловості, сільського господарства займає в експорті країни незначне місце. Він використовується в недостатній мірі з різних причин: (через якість продукції, її неконкурентоспроможність, політику країн світу та ін.) тощо.

**Подальший розвиток експортного потенціалу України певною мірою стримують:**

- негативні тенденції зростання в експорті країни та її регіонів сировинної продукції;
- надзвичайно ускладнений вихід на світовий ринок українських підприємств унаслідок протекціоністських заходів з боку деяких країн світу щодо захисту своїх ринків;
- недостатній розвиток системи сертифікації та контролю якості експортної продукції в умовах зростання на світових ринках вимог не тільки до науково-технічних параметрів, але й до споживних і екологічних характеристик продукції;
- відсутність досвіду та спеціальних знань щодо виходу на світові ринки у більшості вітчизняних підприємств, низький рівень маркетингової діяльності;
- критично недостатнє інвестування в перспективні експортноорієнтовані галузі за рахунок внутрішніх і зовнішніх ресурсів;
- обмежені можливості використання іноземних інвестицій та кредитів для розвитку експортного потенціалу внаслідок низького міжнародного рейтингу надійності України.

**Формування і розвиток експортного потенціалу України та її регіонів повинні здійснюватися в таких напрямках:**

- диверсифікація експорту з метою досягнення його максимально ефективною та оптимальною структури, розширення асортименту товарів з високим ступенем обробки, суттєвого підвищення в експорті частки наукомісткої продукції, високих технологій, збереження існуючих і освоєння українськими виробниками й експортерами нових регіональних ринків товарів, технологій, капіталів і послуг;
- диверсифікація імпорту і зменшення залежності від нього найважливіших чинників виробництва — енергоносіїв та стратегічних видів сировини, створення імпортозамінних виробництв;
- удосконалення системи захисту і підтримки національного товаровиробника, усунення загрози інтервенціоністських імпорتنних поставок,

здійснення вибіркового протекціонізму щодо стратегічно важливих для економіки України галузей і видів виробництв;

- розширення транскордонного співробітництва, надання міжнародних транспортно-експедиторських послуг з урахуванням геополітичних чинників, створення необхідних транспортних коридорів;

- активізація участі України в міжнародних організаціях та угрупованнях на основі подальшого розвитку режиму вільної торгівлі з державами СНД, Балтії, Європейського Союзу, укладання угод про вільну торгівлю з європейськими та іншими країнами світу.

Виважена державна регіональна зовнішньоекономічна стратегія на довгостроковий період сприятиме, передусім, прискоренню ринкових перетворень та подальшому розвитку економіки України, структуризації експортного потенціалу регіонів і вирівнюванню їх соціально-економічного розвитку.